

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ English Program ของโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร
จังหวัดหนองคาย โดยใช้รูปแบบจำลองแบบ CIPPIEST ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเพื่อประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ English Program ของโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร
จังหวัดหนองคาย โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองของซีป CIPPIEST ใน 4 ด้าน
ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และในส่วนที่ได้ขยายแนวคิด
จากผลผลิต ประกอบด้วย ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อ
สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการประเมินโดยภาพรวมพบว่า นักเรียนและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ด้านการ
ถ่ายทอดส่งต่อ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านผลผลิต
2. ผลการประเมินด้านบริบท (Context) ในภาพรวมพบว่า ด้านบริบทมีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูต่างชาติมีความสามารถและประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ บรรยากาศในห้องเรียน มีส่วนช่วยในการเรียน และตามความ
คิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือบรรยากาศในห้องเรียน มีผลต่อการเรียนรู้

ของนักเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเหมาะสมของค่าบำรุงการศึกษากับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวมพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมี 2 ประเด็นคือครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตรงตามวิชาที่สอนและสื่อและนวัตกรรมประกอบการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตรงตามวิชาที่สอนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการให้การสนับสนุนในการระดมทรัพยากรสำหรับโรงเรียนเพื่อใช้ในโครงการ EP

4. ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) ในภาพรวมพบว่า ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความเหมาะสมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการสอนของครูชาวต่างชาติและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อการใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความพึงพอใจในการจัดสอนเสริมเพิ่มเติมโดยครูคนไทย ในรายวิชาที่สอนโดยครูต่างชาติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเหมาะสมกับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ EP

5. ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product) ในภาพรวมพบว่า ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ระบบการจัดการในโครงการ English Program ที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความคิดของตนเองที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษตรงตามผลสัมฤทธิ์ และตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

6. ผลการประเมินด้านผลกระทบ (Impact) ในภาพรวมพบว่า ด้านผลกระทบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โครงการ EP ของโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีจนมีผู้สนใจ มาศึกษาดูงานอยู่เสมอและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เมื่อพบชาวต่างชาติ นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารได้และตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการใช้ภาษาอังกฤษ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เศรษฐกิจในปัจจุบันมีผลต่อการดำเนินงานของโครงการฯ

7. ผลการประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ในภาพรวมพบว่า ด้านประสิทธิผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความคิดเห็นของนักเรียนในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อเมื่อจบการศึกษาจากโครงการ English Program และตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนในปกครองของท่านมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นคุ้มค่ากับค่าเล่าเรียน

8. ผลการประเมินด้านความยั่งยืน (Sustainability) ในภาพรวมพบว่า ด้านความยั่งยืนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความคิดเห็นของนักเรียนคิดว่ามีโอกาสมากน้อยเพียงใดที่โครงการฯ จะขยายไปถึงระดับชั้นม.ปลาย และตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ

9. ผลการประเมินด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation) ในภาพรวมพบว่า ด้านการถ่ายทอดส่งต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือโครงการ EP ของโรงเรียนเหมาะแก่การเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนอื่นและตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แนวปฏิบัติ ของโครงการฯ มีความเหมาะสมมาก

อภิปรายผล

จากการประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ ของโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคารจังหวัดหนองคายโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ การประเมินแบบ CIPPIEST ในครั้งนี้มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทุกด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการวางแผนโครงการในแต่ละปีการศึกษา ทางโรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานโครงการ และได้ให้ความสำคัญกับการ จัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษ เล็งเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษ มุ่งไปที่ผลสัมฤทธิ์ของโครงการและการตอบสนองต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงทำให้ภาพรวมของการ บริหารจัดการโครงการฯ นั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2553 : 168) ที่กล่าวถึง แนวทางการประเมินถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งผู้ประเมินต้อง พิจารณาเพื่อต้องการทราบผลจากสภาพความเป็นจริงให้ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มากที่สุดซึ่งสุวิมล ว่องวานิช (2551 : 57-58) ได้กล่าวว่า การประเมิน โครงการเป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของโครงการ ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน โครงการเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจว่า โครงการดังกล่าวนั้นสมควรได้รับการขยายงาน สนับสนุน ให้คงอยู่ต่อไปหรือสมควรระงับการดำเนินการการประเมินจะต้องให้ได้ข้อมูลที่ช่วยผู้บริหาร ตัดสินใจในการเลือกหนทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา ผลของการประเมินควรจะสามารถนำไป ช่วยปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นและ Stufflebeam and Shinkfield (2007 : 326) กล่าวว่า การประเมินมุ่งประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้สารสนเทศในการนำไปตัดสินใจคุณค่าและ ประโยชน์ที่ควรต้องดำเนินงานโครงการต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ฐานิดา พาราษฎร์ (2556 : 152) ได้ประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งผลของการประเมินแสดงให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพของหลักสูตร จึงสามารถพัฒนา ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะที่จะนำไปต่อยอด และ กนิษฐา รัตนขจิตวงศ์ (2550 : 150-154) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการโครงการทำให้โครงการมีประสิทธิภาพ มากขึ้น และรวมไปถึงกระบวนการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ

2. ผลการประเมินด้านบริบท (Context) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่า ความสอดคล้องและความเหมาะสม ของโครงการกับบริบทของโรงเรียนตลอดจน พิจารณาความพร้อมของครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอนที่เป็นส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนมีความสอดคล้องกัน เนื่องจากโรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน รวมถึงแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะก่อนเริ่มโครงการในแต่ละปีการศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้เตรียมความพร้อม ศึกษาสภาพปัจจุบันในความต้องการ ของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมของบริบทที่เกี่ยวข้อง จึงวางแผนการดำเนินงานตามโครงการฯ เพื่อกำหนดเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ เยาวดีรางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 59) อธิบายว่า การประเมินบริบทเป็นการ ประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินโครงการใด ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหาตลอดจน การพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับแนวคิดของ (Stufflebeam, 1989 : 42) ในด้านบริบทที่ประเมินความชัดเจนและความเหมาะสมเป็นไปได้ของเป้าหมาย และ ในส่วนของผู้ประเมินก็ต้องใช้ผลการประเมินบริบท เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม และมีความสัมพันธ์กับแผนงานโครงการหรือสิ่งที่แทรกแซงและสอดคล้องกับ สร้อยเพชร ชารินทร์ (2556 : 63-64) ได้ประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์และเยาวชนโรงเรียนโคกสำโรง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาด้านบริบท (Context) มีความเหมาะสมเป็นไปได้ ในทิศทางเดียวกัน โดยคำนึงถึงความพร้อมของบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จึงสามารถกำหนดแผนงาน วัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ประมวลศิลป์ วิทยา (2557 : 100-101) ได้ประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษกโดย CIPP MODEL ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบ โครงการ และผู้สอนว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการ ดำเนินงานอย่างชัดเจนและโครงการมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของนักเรียนและความ ต้องการของผู้ปกครอง และสุวรรณ บรรจง (2558 : 92-93) ได้ทำการประเมินโครงการเกษตร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านกอกวิทยาครุ โดย CIPP Model ผลการ

ประเมินด้านบริบท พบว่า โครงการ มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน และโครงการมีประโยชน์ตอบสนองความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่า การประเมินในส่วนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ความพร้อมของครูผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การรับนักเรียนเข้าโครงการ การระดมทรัพยากร ซึ่งทางโรงเรียนได้มีการดำเนินการตามโครงการ มีการตรวจสอบคุณภาพของครูผู้สอน ถึงความพร้อมจบตรงตามวิชาที่จะสอน รวมไปถึงการคัดเลือกนักเรียนเข้าโครงการที่ต้องมีคะแนนและความโดดเด่นในรายวิชาภาษาอังกฤษ จึงทำให้ผลของการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้ดูแลในส่วนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์อาคารและสถานที่ มีความทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการ ในการดำเนินงานต่าง ๆ เพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนและเอื้อต่อการดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวดี รวงชัยกุล วิบุรณศิริ (2556 : 59) ที่กล่าวว่า การประเมินปัจจัยเป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ส่วนสมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2553 : 169) กล่าวว่า การประเมินปัจจัยหรือทรัพยากรเป็นการตรวจสอบความพร้อมด้านทรัพยากรทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบการบริหารจัดการเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์และตามแนวคิดของ Stufflebeam. D.L (1989 : 43) ที่กล่าวว่า การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการความเหมาะสมและความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น อาคาร สถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เวลา งบประมาณ เป็นต้น และสอดคล้องกับ สร้อยเพชร ชารินทร์ (2556 : 63-64) ได้ประเมินโครงการพัฒนาวิทย์เด็กและเยาวชนโรงเรียนโคกสำโรง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีความเหมาะสมเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกัน มีความมุ่งมั่นในการบริหารโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยจัดเตรียมปัจจัย และทรัพยากรในการดำเนินโครงการทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และปัจจัยอื่น ๆ ตลอดจนกำหนดรูปแบบของโครงการได้อย่างเหมาะสมโดยพบว่าสอดคล้องกับ พิพัฒน์ เจริญวรระ (2553 : 130-131) ที่ประเมิน หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

โรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่ ในด้านปัจจัยเบื้องต้นกล่าวว่า โรงเรียนมีสถานที่ ห้องเรียน เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีสภาพที่พร้อมใช้และมีความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน และสุวรรณ บรรจง (2558 : 93-94) ได้ทำการประเมินโครงการเกษตรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านกอกวิทยาการ โดย CIPP Model ผลการประเมินด้านปัจจัย นำเข้า พบว่า การประเมินในส่วนของการเตรียมความพร้อม และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่อำนวยความสะดวกในส่วนของการจัดเตรียมทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน

4. ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก เนื่องจากความเหมาะสมในส่วนของการจัดการเรียนการสอนการติดตามการจัดการ เรียนการสอนของครูผู้สอนตลอดจนกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้มุ่ง การบริหารงานไปที่ผลสำเร็จของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการตามนโยบายของสำนัก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและครู พัฒนาคุณภาพ การศึกษา ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามครูผู้สอน เพื่อคุณภาพของผู้เรียนทุกภาคเรียน จัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักเรียนมีวิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นพลโลก (World Citizen) รวมไปถึงการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่โรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ จึงจัดให้ นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษจริงนอกห้องเรียนจึงมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกิดขึ้นตามแนวคิดของ สุพัทธ์ พิบูลย์ (2551 : 41) ที่กล่าวถึง การประเมินกระบวนการ เป็นการศึกษาว่าอุปสรรคของ การดำเนินโครงการ รวมไปถึงอะไรที่ทำให้โครงการสำเร็จ สาเหตุที่ได้จากการประเมิน กระบวนการช่วยให้ผู้บริหารทราบความก้าวหน้าเพื่อกำกับดูแลการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนิน โครงการ และแนวคิดของ รัตนะ บัวสนธ์ (2556 : 15) ที่กล่าวถึง การประเมินกระบวนการว่า การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามที่ตั้งเป้าไว้ การได้รับสารสนเทศจากการประเมิน กระบวนการ สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในโครงการให้สามารถดำเนินต่อไปและบรรลุ วัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวิณี วัดเมือง (2555 : 133-134) ได้ทำการประเมินโครงการ หลักสูตรพิเศษห้องเรียนภาษาอังกฤษ (Intensive English Program) กรณีศึกษา โรงเรียน

บ้านโป่งวัวแดง การบริหารโครงการ มุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จของนักเรียน มีการนิเทศกำกับและติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดมุ่งพัฒนาคุณภาพของนักเรียน รวมถึงการจัดกิจกรรมเริ่มหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศให้กับผู้เรียนอีกด้วย สุวรรณ บรรจง (2558 : 94) ได้ทำการประเมินโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคารโดย CIPP Model ซึ่งผลประเมินด้านกระบวนการพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโครงการมีการวางแผนเตรียมความพร้อมหลาย ๆ ด้านในการดำเนินการของโครงการเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้การวางแผนดำเนินงานมีความชัดเจนครูผู้สอนดำเนินการสอนโดยเน้นการปฏิบัติจริง มีการใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนและสอดคล้องกับ ขวัญภา อุณหกานต์ (2553 : 83-85) ได้ประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดีของโรงเรียนต้นแบบนำความรู้สู่ความดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการโรงเรียนดำเนินการโครงการตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานครบทุกกิจกรรมเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดมีการประเมินผลสรุปผลการดำเนินและพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

5. ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่า มีความเหมาะสมในส่วนของ การประเมินความสำเร็จของผู้เรียนและความสำเร็จของโครงการ ในด้านการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานตามลำดับ ซึ่งช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการ ที่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมุ่งเน้นไปที่ผลสำเร็จของตัวผู้เรียนคือการมีทักษะภาษาอังกฤษที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ความกล้าแสดงออกของตัวผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษในที่สาธารณะ และความสำเร็จของโครงการที่เป็นแบบอย่างในด้านการบริหารจัดการโครงการ จึงทำให้ภาพรวมของการบริหารจัดการโครงการฯ มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 93-95) ที่กล่าวว่า การประเมินช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป ถึงแม้ว่าการดำเนินโครงการต่าง ๆ ล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่พึงประสงค์เป็นหลัก แต่ในความเป็นจริงแล้ว ก็อาจจะมีผลผลิตบางส่วนที่ไม่พึงประสงค์เกิดตามมาด้วย และตามแนวคิด Mertens and Wilson (2012) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบสุดท้ายของการประเมิน

แบบ CIPP คือ การประเมินที่ได้รับหรือผลผลิต ไม่ว่าจะเป็ทั้งเชิงลบและเชิงบวก ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย ส่วนแนวคิดของ Stufflebeam (2003) ได้กล่าวต่อว่า ผลของการประเมินทั้งแบบที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ ทั้งผลลัพธ์ระยะสั้นและผลลัพธ์ระยะยาว มีการตัดสินใจระหว่างการดำเนินงานและการตัดสินใจจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการวิเคราะห์โดย ดูจากผลกระทบและสอดคล้องกับ สุวรรณ บรรจง (2558 : 95) ได้ทำการประเมินโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านกอกวิทยาการโดย CIPP Model ซึ่งผลประเมินด้านผลผลิตพบว่า โครงการมีวิสัยทัศน์ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน จึงส่งผลให้โครงการเกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ประมวลศิลป์ วิทยา (2557 : 103) ได้ประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษกโดย CIPP MODEL ผลการศึกษาด้านผลผลิต (Product) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการในด้านความสามารถด้านวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติที่ดีในการเรียน รวมทั้งความพึงพอใจของโครงการนี้เพื่อนำมาพิจารณาตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ พิพัฒน์ เจริญวาระ (2553 : 137) ที่ประเมิน หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนพระฤทัย เชียงใหม่ พบว่านักเรียนซึ่งเป็นผลผลิต มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษโต้ตอบกับครู สนทนาด้วยภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้และซึ่งในด้านผลผลิตนี้ได้มีการขยายแนวคิดอีก 4 ด้านด้วยกัน ประกอบด้วย

5.1 ผลการประเมินผลกระทบ (Impact) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานของโครงการที่ทำให้โครงการมีประสิทธิภาพ ในส่วนของผลการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความกล้าแสดงออกสามารถใช้ทักษะภาษาอังกฤษได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนโปรแกรมปกติ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ที่ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟัง พูด ซึ่งมีโอกาสได้ใช้มากกว่า เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน ให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นและเกิดความมั่นใจในการใช้ตามแนวคิดของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2553 : 32) กล่าวถึง การประเมินผลกระทบไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบ ล้วนแล้วแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้นซึ่งสอดคล้องกับ ภาวิณี วัดเมือง (2556 : 131) ได้ประเมินโครงการหลักสูตรพิเศษห้องเรียนภาษาอังกฤษ (Intensive English Program)

กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านโป่งวัวแดง อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาด้านผลกระทบในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการหลักสูตรห้องเรียนภาษาอังกฤษ (Intensive English Program) มีผลทำให้นักเรียน กล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น เกิดความมั่นใจสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ รวมถึงผู้บริหารด้วยสอดคล้องกับ ฐานิตา พาราษฎร์ (2556 : 151) ได้ประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านผลกระทบพบว่า จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนเพื่อให้ได้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งทำให้นักเรียนได้แสดงออกตลอดจนการสร้างแรงจูงใจเมื่อประสบความสำเร็จ

5.2 ผลการประเมินประสิทธิผล (Effectiveness) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โครงการฯ บรรลุและตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน รวมไปถึงการบริหารงานตามโครงการ ผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มสูงขึ้น ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานในทุกปีการศึกษา และผลการสอบวัดผลความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่นักเรียนสามารถต่อยอดไปใช้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไปสอดคล้องกับทฤษฎีของ เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 96-103) ที่กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพของการประเมินที่จำเป็นสำหรับโครงการบริการทั่วไปจะช่วยให้โครงการเหล่านี้ สามารถดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสถานะการของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น หรือโครงการที่เป็นตัวกำหนดเกณฑ์สำคัญสำหรับประกันโครงการขนาดใหญ่ระดับชาติที่จะไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่จำเป็น การดำเนินโครงการบริการสังคมนั้น จะไม่มุ่งแต่เพียงความสำเร็จของโครงการเท่านั้น แต่จะต้องให้ค้ำค่าในเชิงของประสิทธิภาพด้วยสอดคล้องกับ ฐานิตา พาราษฎร์ (2556 : 148) ได้ประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านประสิทธิผลพบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้หนักและให้ความสำคัญกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ตลอดจนการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับเพื่อนร่วมห้องและครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ผลการประเมินความยั่งยืน (Sustainability) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สิ่งที่ทำให้โครงการฯ ประสบผลสำเร็จคือการบริหารจัดการโครงการฯ ที่กำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จและการคงไว้ซึ่งผลผลิตของโครงการฯ ในแต่ละปีทำให้โครงการ English Program เป็นที่รู้จักกัน

มากยิ่งขึ้น ซึ่งความสอดคล้องกับทฤษฎีของ รัตนะ บัวสนธ์ (2556 : 15-16) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินด้านความยั่งยืน เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ หรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปใช้ รวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าวพิสนุ พงศ์ศรี (2553 : 68) ได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยนำสารสนเทศ จากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการ ทดลอง หรือนำร่อง ปรับเปลี่ยน ระบุ ขยายผล หรือยกเลิกโครงการ และสุวิมล ว่องวานิช (2551 : 57-58) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการ คือกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของโครงการ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจว่า โครงการดังกล่าวนั้น สมควรได้รับการขยายงาน สนับสนุนให้คงอยู่ต่อไปหรือสมควรระงับการดำเนินการประเมินจะต้องให้ได้ข้อมูลที่ช่วยผู้บริหารตัดสินใจในการเลือกหนทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา ผลของการประเมินควรจะสามารถนำไปช่วยปรับปรุงโครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับธรรมาธิดา พาราษฎร์ (2556 : 148-149) ได้ประเมินหลักสูตรหมวดศึกษาศาสตร์ทั่วไปฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านความยั่งยืนพบว่า ผู้สอนที่ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่หลากหลายไปพัฒนาต่อยอดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ

5.4 ผลการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation) ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานของโครงการฯ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับโครงการฯ อื่นอีกหลายโครงการฯ และยังเป็นแบบอย่างของการดำเนินงานจนทำให้เป็นรู้จักในโรงเรียนต่าง ๆ และมีผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงานกันมากขึ้น นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการฯ ไปต่อยอดในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งความสอดคล้องกับทฤษฎีของ รัตนะ บัวสนธ์ (2556 : 16) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบผลสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่ สมคิด พรหมจ้อย (2552 : 28) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของโครงการ คือ ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจและความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินงานโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินการหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 โรงเรียนได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนดำเนินงานของโครงการในปีต่อ ๆ ไป
- 1.2 โครงการมีรูปแบบการประเมินที่ชัดเจนเพื่อเป็นแบบอย่างให้โครงการอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ศึกษาและนำไปปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของแต่ละโครงการ
- 1.3 ควรจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมการฝึกทำข้อสอบในรายวิชาที่นักเรียน เรียนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้คุ้นเคยกับข้อสอบมากยิ่งขึ้น
- 1.4 การให้นักเรียนได้มีโอกาสนำความสามารถในด้านภาษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่าการสนทนาในชีวิตประจำวัน เช่น การเป็นมัคคุเทศก์น้อยให้กับชาวต่างชาติ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์และผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้นทุกปีการศึกษา
- 2.2 ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนในโครงการ English Program กับนักเรียนในโครงการอื่นถึงผลสัมฤทธิ์โดยภาพรวม
- 2.3 ศึกษาและการวางแผน ออกแบบการประเมิน เพื่อให้ได้ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้สามารถเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก